

Ἐκ τῶν οὖς. γ ὦ πα καὶ δ ί χ τ υ.

Δίκτυον κατάλληλον πρὸς ἀλιεύειν γώπας ἐνθ' ἄν. : Τὸ γουπάτιδι πιάνεται μετὰ τὸ δίχτυ, μετὰ τὴν τράτα καὶ μετὰ τὸ γουπόδεχτο Τῆν. (Ἰστέρν.) Ἐρρίξαμε τὰ βωπόδιχτα κ' ἐπιμάκαμε δέκα κίλα βῶπες (κίλα = κιλά) Ἐρεικ. Νὰ μᾶς κρήνης βοῖο φέξη, νὰ πᾶμε ν' ἀσ'κώσωμε τὰ βωπόδιχτα (νὰ μᾶς μιλήσης προτοῦ ξημερώσῃ, νὰ πᾶμε νὰ σηκώσωμε τὰ γωπόδιχτα) αὐτόθ. Συνών. ἀ θ ε ρ ι ν ὀ δ ι χ τ ο, ἀ φ ρ ὀ δ ι χ τ ο.

γωποκόφινο τό, Πελοπν. (Κάμπος Λακων. Τριφυλ. κ.ά.)

Ἐκ τῶν οὖς. γ ὦ πα καὶ κ ο φ ί ν ι.

Εἶδος ἀλιευτικοῦ κύρτου διὰ τοῦ ὁποίου ἀλιεύουν τὰς γώπας.

γωπολόγος ὁ, Α. Καρκαβίτσ., Ν. Ἑστ. 21 (1937), 430 γωπολόος Α. Καρκαβίτσ., Ν. Ἑστ. 21 (1937), 101.

Ἐκ τοῦ οὖς. γ ὦ πα καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -λ ὀ γ ο ς, περὶ τῆς ὅπ. βλ. Γ. Χατζιδ., Ἀθηνᾶ 22 (1910), 247.

Ἄλιεύων γώπας, ὁ εἰδικὸς διὰ τὴν ἀλιεῖαν γωπῶν ἐνθ' ἄν. : Συχνὰ παίρνανε μαζί τους καὶ κανένα γωπολόγο καὶ

ρίχνανε τὸ παραγάδι μετὰ τὴν βάρκα Α. Καρκαβίτσ., Ν. Ἑστ. 21 (1937), 430.

γωπούδι τό, ἐνιαχ. γουπούδ' Θάσ. Λῆμν. Σαμοθρ.

Ἐκ τοῦ οὖς. γ ὦ πα καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -ο ὦ δ ι.

Γ ω π ά κ ι, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν. : Ξήβανα σήμια γουπούδια (ἀνέσυρα σήμερα γωπάκια) Σαμοθρ. Συνών. βλ. εἰς λ. γ ω π α ρ έ λ ι.

γωπούλα ἡ, ἐνιαχ. βωπούλα Ἀντίπαζ. Ἐρεικ. Κέρκ. Μαθράκ. Ὁθων. Παζ.

Ἐκ τοῦ οὖς. γ ὦ πα καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -ο ὦ λ α.

Γ ω π ά κ ι, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν. : Δὲ γατεβαίνεις 'ς τὸ πόρτο νὰ πᾶμε γιὰ καμμιὰ βωπούλα μετὰ τὴν βάρκα; (πόρτο = λιμάνι) Ἐρεικ. Συνών. βλ. εἰς λ. γ ω π α ρ έ λ ι.

γωπουλάκι τό, ἐνιαχ. βωπουλάκι Ἀντίπαζ. Ἐρεικ. Κέρκ. Μαθράκ. Ὁθων. Παζ.

Ἐκ τοῦ οὖς. γ ω π ο ὦ λ α καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -ά κ ι.

Ἡ πολὺ μικρὰ γ ὦ πα, τὸ γ ω π ά κ ι ἐνθ' ἄν. : Ἐνα τότσο βωπουλάκι ἐπούλυνε 'ς τὸ πόρτο ὁ Τάτσης τοῦ Μπουρτουλή (τότσο = πολὺ μικρὸ) Ὁθων.

Δ

Δ, δ, δέλτα, τὸ τέταρτον γράμμα τοῦ ἀλφαβήτου, βλ. λ. δέλτα.

δ. 1) Διατηρεῖ τὴν ἀρχαίαν προφορὰν προηγουμένου τοῦ ν: ἀνδρας) ἀνδρας, δένδρον) δένδρο, ἐνδεκα) ἐνδεκα, μάνδαλο) μάνδαλο. Διὰ τὴν προφορὰν τοῦ φθόγγου βλ. Γ. Χατζιδ., Ἀκαδ. Ἀναγν. 1², 18 κ.εξ. Ἀνθ. Παπαδόπ., Λεξικογρ. Δελτ. 3 (1941), 6. Γ. Κουρμούλ., Ἀθηνᾶ 53 (1949), 79. **2)** Ἀκούεται ἐπίσης ὡς d, διαλεκτικῶς, εἰς τὴν ἀρχὴν ἢ εἰς τὸ μέσον λέξεως εἰς μερικὰ ἰδιώματα, τὰ ὅποια ὑπέστησαν ξενικὴν ἐπίδρασιν: δαγκάνω) δαγκάνω, δάσκαλος) δάσκαλος, δέκα) δέκα, καρδιά) καρδιά, φοράδα) φοράδα, ἀπίδι) ἀπ-πίδι. Πβ. R. Dawkins, Asia Minor 49, 66, 75, 77 Ἀνθ. Παπαδόπ., Γραμμ. βορ. ἰδιωμ., 30 G. Rohlf, Histor. Gramm. Unterital. Gräz., 51. **3)** Ἀποβάλλεται διαλεκτικῶς α) ἐν μέσῳ λέξεως εὐρισκόμενον μεταξὺ φωνηέντων: ἀδελφός) ἀεφός, ἀδικος) αἰκος, ἀκρίδα) ἀκρία, γάιδαρος) γάαρος, ξόδι) ξόι. Πβ. Γ. Χατζιδ., MNE 2, 418 κ.εξ. K. Dieterich, Südl. Sporaden, 78 X. Παντελίδ., Φωνητ., 32 Δ. Οἰκονομίδ., Γλωσσικ. ἰδιωμ. Ἀπεράθ. Νάξ., 226 Α. Tsopanakis, Phonét., 88 M. Μιχαηλίδ.-Νουάρ., Ἀθηνᾶ 55 (1952), 24 Θ. Κωστάκ., Γραμμ. Τσακων., 46 Α. Καραναστ., Φωνητικ. ἰδιωμ. Κῶ, 52 K. Μηνᾶ, Ἰδιωμ. Καρπ., 31. **β)** Ἐν ἀρχῇ λέξεως: δαίμονας) αἰμόνας, δάφνη) ἀφνη, δάκρυον) ἀκρυο, δώνω) ὶν-νω. Ἡ ἀποβολὴ αὕτη προκαλεῖται ἐν συνεκφορᾷ, προηγουμένης λέξεως ληγαύσης εἰς φωνῆεν: τὸ δαμάλι) τό' αμάλι, ἢ δάφνη) ἢ ἀφνη, νὰ δώνω) νὰ ὶνω. Πβ. X. Παντελίδ., ἐνθ' ἄν., 32 Α. Τσοπανάκ., Ἰδιωμ. Χάλκ., 27 M. Μιχαηλίδ.-Νουάρ., ἐνθ' ἄν., 24 K. Μηνᾶ, Ἰδιωμ. Καρπ., 31. **γ)** Ἐξ ἐπιδράσεως τοῦ ρ: δρεμόνι) ρεμόνι, δρακοντιά) ρακοντιά, δρυμός) ζυμός. Πβ. Θ. Κωστάκ., ἐνθ' ἄν., 46. **4)** Πρὸ τοῦ συνιζανο-

μένου ι τρέπεται μετ' αὐτοῦ α) εἰς j: διαβάζω) jaβάζω, διάβολος) jáβολος, ἀλυσίδα) ἀλυσίja, δεινράδια) δεινράja. Πβ. Dawkins, ἐνθ' ἄν. 75 κ.εξ. D. Oekonomid., Lautlehre, 118 Α. Τσοπανάκ., ἐνθ' ἄν., 27 Σ. Καρατζ., Ὑποκορ. Κύμ., 45 κ.εξ. G. Rohlf, ἐνθ' ἄν., 51. Τὸ φαινόμενον ἤδη ἐν παπύροις τοῦ 5ου μ.Χ. αἰ. Βλ. Preisigke - Bilabel, Sammelbuch griech. Urkund. Aegypt. 3 (1929), 7033, 40, 43 - 44 (αἰνούγια ἀνδρικά δύο... λινούγια παρακκιδωτα καινούργια τρία... λινούγια ἄλλα μαλλωτά δύο), καὶ μεσν., ἰδ. Χρον. Μορ., στ. 1041 (ἐκδ. Schmitt «Ἀρματα εἶχασιν καλά, γιὰρίκια ἐφοροῦσαν») β) εἰς ζ: διάβολος) ζάβολος, διάζω) ζάζω, διαλέγω) ζαλέχον, δυό)ζό. Πβ. X. Παντελίδ., ἐνθ' ἄν., 38 R. Dawkins, ἐνθ' ἄν., 76 Θ. Κωστάκ., ἐνθ' ἄν., 50 Α. Μπούτουρ., Ἀγωγή 1,6. Ἡ τροπὴ αὕτη τοῦ δ τελεῖται κατ' ἐπέκτασιν καὶ πρὸ τῶν ἀνοικτῶν φωνηέντων: δανλός) ζανλός, δάγκωμα) ζάγκωμα, δοντάγρα) ζοντάγρα, δέρονω) ζέρονω. Πβ. X. Παντελίδ., ἐνθ' ἄν., 38 Α. Μπούτουρ., ἐνθ' ἄν., 7. γ) εἰς τζ: διάβολος)τζάβολος, διάκονος)τζάκονος, διάστερο)τζάστερο. Πβ. K. Foy, Lauts. griech. Vulgärspr., 55. **5)** Τρέπεται διαλεκτικῶς εἰς τοὺς συγγενεῖς φθόγγους: α) θ: ἀκρίδα) ἀκρίθα, καλαπόδι) καλαπόθι, λαμπάδες) λαμπάθες, συνείδησις) συνείθηση. Πβ. Γ. Χατζιδ., MNE 2, 421 K. Dieterich, ἐνθ' ἄν., 77 X. Παντελίδ., ἐνθ' ἄν., 38. Τὴν αὐτὴν τροπὴν ὑφίσταται καὶ εἰς τὰ βόρ. ἰδιώμ., ὅταν εὐρίσκεται πρὸ ἀποβαλλομένου ι: βόιδι) βόιθ, δικέλλι) θ'κέλλ', δικράνι) θ'κράν', λουλούδι) λουλούθ', σκιάδι) σκιάθ'. Πβ. Ἀνθ. Παπαδόπ., ἐνθ' ἄν., 45 R. Dawkins, ἐνθ' ἄν., 91. β) διὰ τοῦ θ εἰς φ: δικέλλι) θ'κέλλ') φ'κέλλ', δικώλι) θ'κούλ') φ'κούλ'. Πβ. Ἀνθ. Παπαδόπ., ἐνθ' ἄν., 45. γ) εἰς τ: ἀπίδι) ἀπίτ', καρύδι) καρύτ', ραδίκια) ρατίκια, λειχούδης) λειχούτης. Πβ. Ἀνθ. Παπαδόπ., ἐνθ' ἄν.,

